

AKADEMİK YAYIN DÜNYASINA PRATİK BİR BAKIŞ:
James Hartley, *Academic Writing and Publishing: A Practical Handbook*, New York 2008, Routledge Yayınevi
(ISBN 0-415-45321-6), 196 sayfa

Necmeddin GÜNEY

Arş. Gör., Selçuk Üniversitesi İlahiyat Fakültesi
İslam Hukuku Anabilim Dalı
necmguney@gmail.com

Üniversiteler, asıl olarak bilimsel araştırma yapmak üzere kurulurlar. Bu araştırmaları gerçekleştiren akademisyenler ve öğrenciler, elde ettikleri netice ve bulguları kitap, makale ve tebliğ gibi farklı yazım türleri halinde yayınlarlar. Akademik yayınlar, usul ve üslup olarak diğer yazın türlerinden farklı özellikler arz etmekte ve belirli bir süreç sonucunda ortaya çıkmaktadırlar.

Öte yandan globalleşen dünyamızda akademik çalışmaların İngilizce olarak yayınlanması, tüm dünyada okunması ve kabul görmesi açısından ayrı bir önem taşımaktadır. Böylece yurt dışı kurumlarla iletişim kurma ve işbirliği yapma imkanı doğacak, akademisyenler için uluslar arası bilim dünyasının seçkin bir üyesi haline gelerek ülkemiz üniversitelerini bilim alanında tanıtmaya ve bilimsel gelişmeye katkıda bulunmak mümkün hale gelecektir.

İngiltere’de Keele Üniversitesi Psikoloji Fakültesinde Öğretim üyesi olan James Hartley, genç akademisyenlere ve araştırmacılara yol göstermek üzere pratik örnekler ve kendi şahsi tecrübelerini de içeren son derece faydalı bir akademik yayın el kitabı yayınlamıştır. Akademik yayıncılık alanında çok sayıda araştırmaya imza atmış olan Prof. Hartley’in elimizdeki çalışması, akademik çalışmaların yazım aşamasından basım aşamasına kadar tüm sürecini dikkatle ele almakta, her aşamada tavsiyelerde bulunmakta ve karşılaşılabilecek muhtemel aksaklıkların çözümlerini ortaya koymaktadır. Ayrıca kitabın sık sık akademik çalışmalarla ilgili çeşitli istatistikî bilgilere yer ver-

mesi de, batı akademiasını ve yazım tarzlarını tanımak adına son derece faydalı olmaktadır.

Kitap dört bölümden oluşmaktadır.

Giriş niteliğindeki ilk bölümde (s. 1-20), 'akademik yayının tabiatı' başlığı çerçevesinde, aslen ağır bir dile sahip olan akademik yayınların sade ve anlaşılır olmasının önemi, çalışmaların belli bir sistematik dahilinde yazılması ve üslubun yazılan konuya göre ve hitap ettiği kitleye göre oluşturulması gibi konular ele alınmaktadır. Yine akademik verimliliği artıran ve azaltan iç ve dış faktörler bu bölümde ele alınmış; anadili İngilizce olmayan akademisyenler için en sağlıklı yolun –ingilizcenin inceliklerini bilemeyecekleri için anadili İngilizce olan akademisyenlerle ortak yayınlar yapmalak olduğu belirtilmiştir.

İkinci bölümde (s. 21-72) en önemli akademik tür olarak görülen *akademik makale* her yönüyle ele alınmıştır. Bir makalenin başlığının ve özeti- nin en çok okunan kısımları olduğuna dikkat çekilerek, akademik makalelerde kullanılan başlıklar onüç grup halinde tasnif edilerek bunlara örnekler verilmiş, ideal bir makale özetinin nasıl hazırlanacağı anlatılmıştır. Makale için anahtar kelimelerin seçimi, makaleye giriş kısmı, bibliyografyanın ve dipnotların tanzimi, hakemlerin eleştirilerinin değerlendirilmesi ve gerektiğinde bilimsel cevapların verilmesi, işlenen diğer önemli konu başlıklarıdır.

Üçüncü bölümde (s. 73-128), makale dışındaki akademik yayın türleri ele alınmıştır. Kitap, tez, konferans metinleri, sempozyumlara sunulan tebliğler, kitap tanıtımı yazıları gibi çok sayıda tür bu bölümde incelenmiştir.

Yazara göre günümüzde yayınlanan akademik kitaplar şu şekilde tasnif edilebilir: Popüler bilim kitapları, bir müellifin önceki çalışmalarının derlenmesi şeklindeki kitaplar, farklı müelliflerin önceki çalışmalarının derlenmesi şeklindeki kitaplar, bölümlerinin farklı müelliflerce ilk defa yazıldığı kitaplar, sempozyum tebliğlerini içeren kitaplar, bir konuyu özet olarak ele alan el kitapları ve belirli bir konuyu ele alan kitaplar.

Tez yazmayı aslında makale yazmaya benzediğini belirten müellif, öte yandan tezin makaleye göre bir çok açıdan talihsiz durumda olduğunu belirtir. Mesela tezin makaleden çok daha uzun olması, makale yazma tecrübesi olmayan öğrencilerce yazılması, hayatta sadece bir iki kere yazılması, bazen ana dili dışındaki bir dilde yazılması birer dezavantajdır. Yazara göre tezlerin konusu ve okuyucu kitlesi son derece sınırlıdır, tezler savunmacıdır ve savunduğu görüşü aşırı miktarda delil göstererek ispatlamaya çalışır, bakış açısı son derece dardır ve bütün bu sebeplerle kendine ait özel bir üslup

geliştirememiştir. Müellif bu tespitlerinden sonra yine de tez yazarlara yol gösterecek önemli tavsiyelerde bulunmaktadır.

Konferans ve sempozyum tebliğlerinin okunmasını benimsemeyen yazar, bir ön hazırlık olması ve isteyenlere verilebilmesi için bir yazılı metnin de hazırlanmasının iyi olacağını ifade etmektedir. Yine kitap tanıtımlarının da sadece kitabın içindekiler bölümünün listelenmesi şeklinde bir çalışma değil de, kitabın yazıldığı alana yaptığı katkıyı değerlendiren, belirli hususlara dikkat çeken ve bazı konularda bilgi veren, kitabın almaya değer olup olmadığına dair bir kanaat oluşturan çalışmalar olması gerektiğini belirtmektedir.

Kitabın son bölümü olan dördüncü bölüm (s. 129-182) 'Akademik Yazımın Diğer Yönleri' başlığını taşımaktadır. Bu bölümde, akademik çalışmalarda kullanılacak bilgilerin bulunması ve saklanması, çalışmanın nerede yayınlanacağını seçilmesi, yayım sürecindeki gecikmeler ve bunlarla baş edilmesi, akademik dergiler için hakemlik yapılması, ortak yayınlarda bulunmak gibi önemli konular işlenmiştir. Ayrıca bir çalışmanın yayımının akademisyen tarafından sürekli ertelenmesi, akademisyenin üretkenliğini yitirmesi gibi konular ele alınmış ve bunları aşmak için alınması gerekli tedbirler, üretken yazarların özellikleri ortaya konularak ayrıntısıyla kaydedilmiştir.

Kitabın sonunda bulunan 'Ekler' de son derece kıymetli bilgiler içermektedir. Bu eklerde, akademik yayın yaparken gözetilecek ana hususlar maddeler halinde zikredilmiş, akademik metinler dil ve üslup açısından gözden geçirilirken takip edilecek aşamalar yine maddeler halinde ortaya konmuştur. Yine kitaba eklenen yazar ve konu dizinleri de kendisinden istifadeyi kolaylaştırmıştır.

Kısaca tanıtmaya çalıştığımız bu çalışmanın, özellikle yabancı dilde akademik yayın yapmak isteyen tüm akademisyenlere yurtdışı yayın yapma sürecinde son derece faydalı olacağını düşünüyorum. Ayrıca bu kitap, genç akademisyenlere, akademik çalışmalarını gerçekleştirirken yol göstermeyi hedeflemektedir ve konuyu ele alış biçimi açısından 'el kitabı' olmayı hak edecek bilgi ve tavsiyeleri ihtiva etmektedir.